

Protocol per a la prevenció, detecció i intervenció en casos de discriminació, assetjament, abús o violències del Club Bàsquet Torelló

Protocol per a la prevenció, detecció i intervenció en casos de discriminació, assetjament, abús o violències del **Club Bàsquet Torelló**

01

JUSTIFICACIÓ

La creació i presentació d'aquest protocol es justifica en la necessitat de tenir mecanismes que garanteixin la protecció a les persones vinculades en totes les activitats esportives del Club Bàsquet Torelló, davant de situacions de discriminació, assetjament, abús o violència.

L'objectiu general que persegueix aquest document és **dotar d'uns circuits d'intervenció en casos de discriminació, assetjament, abús o violència** en les activitats organitzades per la nostra entitat. Alhora, es vol implantar una metodologia de treball basada en la reducció de riscos i que s'orienti cap a unes relacions i espais lliures de violència.

Això es fa atorgant un lloc rellevant a la **prevenció** tot disminuint les situacions de risc, i assegurant un codi de conducta que permeti que les relacions internes entre les persones que fan el voluntariat, el personal del club, els infants i adolescents i les famílies siguin sanes i enriquidores.

És, doncs, un recurs que, si se segueix i es respecta, també empara i **protegeix l'actuació del personal i voluntaris del Club Bàsquet Torelló.**

02

PRESENTACIÓ

L'esport és un magnífic vehicle per a l'enriquiment personal i la transmissió de valors: ajuda a la cohesió social i a la lluita contra l'exclusió; ensenya el sentit de l'esforç personal i l'esperit de superació per assolir reptes, a saber guanyar i a acceptar les derrotes, la companyonia, i també a cedir protagonisme a favor del grup.

És en aquest marc que s'ha de contextualitzar la funció educativa que desenvolupen les persones que col·laboren en el Club Bàsquet Torelló, i que implica al seu torn exercir una **funció de guarda**.

***La guarda** és un concepte del dret civil i també de l'àmbit de la protecció en virtut del qual una persona o una institució rep un infant o adolescent de manera temporal per voluntat dels titulars de la pàtria potestat i sense dret a representació, esdevé tenidor de l'infant o adolescent i es responsabilitza de donar-li assistència i de vetllar pel seu benestar.*

A fi d'establir les directrius per desenvolupar aquesta funció de guarda i, a la vegada, determinar les accions que cal executar en cas de detectar casos de discriminació, assetjament, abús o violència, cal disposar d'un **protocol d'actuació**.

En les activitats hi ha infants, adolescents i persones adultes (personal contractat, voluntari i en pràctiques) amb diferents característiques personals i amb tota mena de vivències i experiències. Infants i adolescents conviuen en aquest context de diversitat que influeix i incideix en el seu creixement.

Aquesta xarxa d'interaccions socials fa de les activitats esportives un entorn òptim per al desenvolupament d'un infant o adolescent. Moltes vegades, és un model relacional alternatiu o complementari de les relacions familiars. No obstant això, aquestes relacions i interaccions poden implicar riscos per a la victimització de discriminació, assetjament, abús o violència. Per aquest motiu, és fonamental que la intervenció de tot el personal, així com la convivència i participació en les activitats de tot el col·lectiu, integri una norma de conducta de bon tracte i respecte, que permeti tenir unes relacions lliures de violència. També, que els **#ValorsClub** i principis de l'esport siguin el model per a tota mena de relacions entre el personal de les entitats, els infants i adolescents i les famílies.

Els objectius generals que es pretenen aconseguir amb aquest protocol són els següents:

- La prevenció i la detecció precoç de qualsevol tipus d'assetjament o conducta ofensiva per evitar que es produeixi una situació que atempti contra la voluntat i la dignitat de les persones, sobretot en relació amb aquells col·lectius que mereixen especial protecció.
- Marcar un pla d'acció àgil, eficaç i eficient per resoldre la situació el més aviat possible.

Els objectius específics del protocol es fonamenten en:

- Dissenyar i implementar estratègies de sensibilització i conscienciació de tots els integrants de l'entitat sobre què és l'assetjament, l'abús, la discriminació o la violència.
- Establir un procediment per prevenir, identificar i afrontar els problemes d'assetjament, abús, discriminació o violència que puguin sorgir dins de l'entitat.
- Obtenir la informació necessària per a l'elaboració d'un diagnòstic sobre aquesta temàtica dins de l'entitat
- Habilitar recursos diversificats i crear circuits d'intervenció eficients per a la resolució àgil de cada tipus d'assetjament, abús, discriminació o violència.
- Definir els rols i les responsabilitats dels diferents agents implicats.
- Garantir la seguretat, la integritat, la confidencialitat i la dignitat de les persones afectades, mitjançant l'aplicació de les mesures pertinents en cada cas per a la seva protecció, incloent-hi les mesures cautelars que calguin.
- Protegir tots els participants de les activitats de l'entitat, especialment els infants, adolescents i joves, així com el personal, voluntariat, socis i comunitat.
- Facilitar el procediment per comunicar i notificar els supòsits d'indicis o certesa de situacions de maltractaments, assetjament, abús, discriminació o violència.
- Garantir el bon tracte com a tret distintiu i metodologia de treball dels membres de l'entitat.

03

PREVENCIÓ DE DISCRIMINACIÓ, ASSETJAMENT, ABÚS O VIOLÈNCIES EN LES ACTIVITATS

Per tal de prevenir l'existència d'algun tipus de conducta que pugui ser considerada una discriminació, assetjament, abús o violència per part de qualsevol persona que forma el club, és necessari considerar les mesures següents a fi de minimitzar les situacions que puguin constituir un risc, o prestar-se a ambigüitats i males interpretacions:

Mesures Preventives

Relacions sanes, transparència i bon tracte

S'ha d'intentar treballar sempre que sigui possible en parelles pedagògiques i esportives; seria ideal que aquestes parelles fossin mixtes. S'ha d'evitar quedar-se sol/a amb un infant o adolescent.

Espais utilitzats

Les instal·lacions han de facilitar al màxim la visibilitat en els espais utilitzats, de manera que permetin la transparència com a factor de prevenció. I, a la vegada, han de ser guardadores de la intimitat, en el cas que l'activitat ho requereixi.

Pel que fa als espais entrevista individual, es recomana que no siguin en un espai tancat. Es poden generar espais tranquils en llocs oberts. Es recomana acotar el temps i fer-ho en total transparència amb la resta de l'equip.

En lavabos, dutxes i canvis de roba, sempre que sigui possible, cal anar amb un grup d'infants.

Si és un cas d'urgència d'un sol infant, cal avisar una altra persona de l'equip i respectar el temps lògic d'aquest espai.

No s'ha de tancar mai amb baldó.

Dades, imatges i xarxes socials

Cal donar a conèixer el marc legal en relació amb els drets d'imatge i la protecció de dades i les conseqüències de la seva vulneració a infants i joves, personal de l'entitat i famílies.

S'ha d'evitar donar o sol·licitar números telefònics de mòbils, adreces electròniques personals o altres dades sense el coneixement de les famílies.

Cal respectar la confidencialitat de les dades. Cal fer servir preferiblement càmeres de l'entitat.

S'ha d'informar les famílies que no poden fer difusió, sense permís, de fotografies i vídeos en què apareguin altres infants o adolescents.

Cal plantejar-se l'ús de les xarxes com a eina de treball i difusió, no de contacte personal amb un adolescent.

Cal utilitzar les xarxes de l'entitat, i no les personals. No s'ha de seguir o afegir infants i adolescents amb els quals s'estigui treballant i s'ha d'evitar compartir la vida privada amb els infants i adolescents.

En les aplicacions de missatgeria (WhatsApp, Telegram,...), es recomana que hi hagi almenys dues persones adultes en els grups.

Cal educar en les xarxes socials i la intimitat.

Trucades a adolescents

El contacte telefònic amb adolescents ha d'estar pactat prèviament i per a temes de l'activitat i del grup. Es recomana fer les rondes de trucades amb l'equip tècnic de manera conjunta.

Desplaçaments

S'ha de demanar una autorització amb les inscripcions generals. És important acordar prèviament com es desenvoluparan aquests desplaçaments.

S'ha de demanar prèviament un permís per escrit a les famílies si hi ha algun canvi puntual.

No s'ha de deixar mai cap infant o adolescent en mans de persones no autoritzades.

Dormir fora de casa (estades, competicions...)

S'ha d'entendre el fet de dormir fora de casa com una activitat col·lectiva en què cada infant o adolescent ha de tenir el seu llit o el seu espai per dormir. Si les persones responsables fan tornos, és important que siguin compartits almenys en parelles, que aquests tornos siguin rotatius i tenir un espai adequat per poder fer aquestes guardes (un llit per responsable de guarda, el qual estigui situat en un espai accessible i que tingui sentit).

Obsequis

Els regals han de ser pactats prèviament (per exemple, amic invisible, premi per algun joc).

Cal afavorir els regals grupals per sobre dels individuals.

Si les persones adultes reben regals per part només d'un infant o adolescent (dibuixos...), s'han de quedar a l'espai on es desenvolupen les activitats, no s'han de portar a casa com una cosa especial.

Tractaments a la sala de fisioteràpia, massatges i visites mèdiques

Les persones menors d'edat sempre han d'anar acompanyades per mare/pare/tutor. Cal explicar en tot moment en què consisteix cada tractament. Si no és possible, es recomana que hi hagi dues persones en el moment de la intervenció. Les portes de la sala no s'han de tancar per dins.

Premonitors/ores menors d'edat

S'ha d'aclarir als joves que fan de premonitors/ores les seves responsabilitats i el seu rol en el grup. La seva condició de minoria d'edat passa també per tenir autorització, si escau, de les seves famílies.

04

DETECCIÓ DE CASOS DE DE DISCRIMINACIÓ, ASSETJAMENT, ABÚS O VIOLÈNCIES

A més de prevenir i vetllar per la protecció, evitant situacions de risc, TOTES les persones que col·laboren en les activitats del Club Bàsquet Torelló tenen l'obligació de reaccionar davant d'una situació de discriminació, assetjament, abús o violència.

Els **supòsits de violència, discriminació, abús o assetjament** que es poden DETECTAR en les activitats són de tres nivells:

1. Indici que una persona del club està patint aquesta situació en el seu **entorn familiar** o de confiança.
2. Indici que una persona del club està patint una situació de violència, discriminació, abús o assetjament per part d'algun membre de l'**equip humà de l'entitat** o de qui col·labora de manera puntual o estable.
3. Indici que una persona del club està patint una situació de violència, discriminació, abús o assetjament per **part d'un altre igual que participa en l'activitat**.

En qualsevol cas, quan es doni una situació de detecció d'indicis caldrà actuar amb **prudència** i aplicant **tres criteris** fonamentals:

- La **discreció**: només un grup reduït de persones han de ser les coneixedores de l'acció detectada i les encarregades de gestionar les accions que s'han de dur a terme per garantir la protecció dels infants o adolescents.
- La **transparència**: s'ha de comunicar tot el que ha passat o del que se sap, informant les famílies i les persones afectades, i acompanyant-les en la mesura que es pugui.
- La **mínima intervenció necessària**: les persones del club que relatin una situació de violència, discriminació, abús o assetjament han de ser entrevistades pels delegats de protecció.

Els indicadors de la violència són molt diversos i no permeten parlar d'un símptoma o conjunt de símptomes definidors, ja que no hi ha símptomes exclusius i unívocs que permetin detectar un cas de violència amb total certesa i fiabilitat.

No obstant això, ens trobem en una posició privilegiada per **observar-los sistemàticament** en diferents moments i contextos: en les activitats dirigides, en les sortides, en les seves relacions amb les persones adultes, entre iguals, avaluant la seva presència (roba, cops i ferides, estat físic general, estat emocional), controlant la seva l'assistència i les absències justificades o no, per tal de conèixer i detectar aquelles situacions de risc o desemparament quan no tenen les seves necessitats més bàsiques cobertes.

05

ACCIONS

Fer arribar el protocol a tot el personal, també a qui s'incorpori de nou a l'entitat.

Informar tot l'equip (persones contractades, voluntàries i en pràctiques) de les mesures preventives i el circuit de notificació.

Informar les famílies de l'aprovació d'aquest protocol.

Recollir els documents d'acceptació signats per tot el personal.

ACCIONS

Assegurar-se que el personal disposa del circuit de notificació i dels contactes corresponents. Si és possible, col·locar-lo en un lloc visible.

Reclamar el certificat negatiu d'antecedents per delictes de naturalesa sexual a les persones que estan en menors d'edat.

Es recomana demanar referències de les persones voluntàries a les entitats o centres on hagin desenvolupat altres tasques prèviament.

En cas d'implicació d'una persona contractada, aplicar la normativa de responsabilitat disciplinària corresponent.

La figura del delegat

El delegat/da ha de ser una persona amb capacitat d'escolta i de prendre decisions. L'escollirà l'organització, segons les seves capacitats, i haurà d'atendre la formació contínua sobre discriminació, assetjament, abús o violència en l'àmbit laboral. Haurà de dedicar una part de la seva tasca social/esportiva a aquesta funció.

Aquestes seran les funcions que farà:

- Rebre les comunicacions del personal sobre aquest tipus de casos.
- Comunicar-se amb el responsable de l'abordatge de situacions de discriminació, assetjament, violència o abús.
- Ser l'interlocutor amb l'administració i el sistema de protecció per demanar informació i assessorament.
- Assessorar i donar suport al centre esportiu quant a circuits, àmbit judicial, coordinacions amb serveis externs, etc.
- Tenir la informació necessària d'assistència social més propera.
- Ajudar en la presa de decisions en casos d'indis de situacions abusives o de maltractament que es puguin patir, especialment en relació amb els nens, adolescents i persones amb discapacitat que participen en les activitats del club.
- Acompanyar en el procés d'informació i de notificació que haurà de fer la direcció de l'entitat pel que fa a les situacions de discriminació, abús, assetjament o violència.
- Consensuar la informació que es trasllada a les famílies en les situacions de crisi.
- Gestionar el flux d'informació amb l'exterior (mitjans de comunicació, etc.).
- Fer un seguiment dels casos notificats.
- Generar un informe anual de les intervencions realitzades.
- Assistir, si escau, a la Comissió de Seguiment i Avaluació del protocol.
- Assegurar-se que les noves incorporacions reben el protocol i signen l'acceptació.

06

CIRCUIT DE NOTIFICACIÓ

1. La persona de l'entitat que sigui coneixedora d'una situació de maltractament o violència sexual ha d'informar-ne per escrit el referent de protecció en temes de maltractaments o violències sexuals.
2. El referent de protecció en temes de maltractaments o violències sexuals ha d'informar a la comissió de seguiment i d'avaluació i l'ha d'acompanyar en tot el procés.
3. La direcció, davant d'un indici o evidència, ha de trucar al telèfon d'INFÀNCIA RESPON (116 111), on la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) l'assessorarà respecte al procediment que cal seguir.

També **ha d'informar la família** de l'infant o adolescent de les actuacions que s'estiguin executant.

El telèfon d'Infància Respon és el 116, 111. Atenció telefònica gratuïta i permanent per a la prevenció i la detecció dels maltractaments d'infants i adolescents. Funciona 24 hores al dia els 365 dies de l'any. infanciarespon.bsf@gencat.cat

Cal comunicar-ho per escrit a la persona referent de protecció del club.

La persona referent de protecció n'ha d'informar a la comissió de seguiment i avaluació.

La presidència n'ha d'informar en cas de necessitat:

- Infància Respon (116, 111)
- Família

Comunicació de situacions de crisi

Davant d'una situació de crisi, derivada d'un possible maltractament o violència sexual a l'entitat, s'haurà de seguir un protocol de comunicació en els casos que aquesta situació generi ALARMA SOCIAL. S'entén per alarma social quan genera una intranquil·litat en els infants, adolescents, famílies o en l'opinió pública.

- 1.** La presidència, juntament amb el referent de protecció del club, convocarà una reunió amb tot el personal, en què s'informarà de la situació en la qual es troba el club, i que s'inicien les accions pertinents. Es demanarà que no busquin més informació i que no facin comentaris sobre aquest tema.
- 2.** La presidència, el referent de protecció de l'entitat decidiran com s'informa les famílies.
- 3.** Es farà una reunió informativa amb les famílies en què s'explicaran les accions executades i s'escoltaran les seves demandes de les famílies. Es proposarà una segona reunió de contenció i informació sobre el tema.
- 4.** De manera opcional, es podrà oferir una reunió de contenció amb les famílies realitzada per una persona externa al club.
- 5.** Segons siguin els fets, ocasionats per personal de l'entitat o bé per un altre infant, la presidència informarà els infants o adolescents sobre com estan les coses, sense donar detalls ni de les accions ni dels fets ocorreguts

Club
Bàsquet
Torelló
1965